



**PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA  
PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY  
W NOWYM TOMYŚLU**

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ  
POWIATU NOWOTOMYSKIEGO ZA 2020 ROK**

## **SPIS TREŚCI**

Wstęp.....	str. 3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych .....	str. 4
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia .....	str. 10
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej .....	str. 12
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	str. 16
V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy .....	str. 16
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych .....	str. 18
VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia .....	str. 24
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	str. 29
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny .....	str. 35
Podsumowanie .....	str. 35

## **Wstęp**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Nowym Tomyślu w roku 2020 realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) i innych aktach prawnych normujących kompetencje Inspekcji.

W roku 2020 w związku z ogłoszeniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono szereg działań oraz realizowano wiele istotnych zadań w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie Powiatu Nowotomyskiego.

Działania PPIS ukierunkowane były na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Prowadzona była również działalność oświatowo-zdrowotna.

Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Nowotomyskim, a także Burmistrzami Miast i Gmin oraz Wójtami Gmin w powiecie nowotomyskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykryzysowych oraz promocji zdrowia.

Prowadzono współpracę z lokalną prasą.

## I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

### I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2019-2020

L.p	Kog wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2019		2020		
				l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność	
0	1	2						
1.	A02.0	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe		6	8,0	1	1,3
2.	A02.1		posocznica		-	-	1	1,3
3.	A04.7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>		1	1,3	5	6,6
4.	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy		38	50,4	8	10,6
5.	A08.2-3		inne określone		24	31,8	1	1,3
6.	A08.4		nie określone		8	10,6	3	4,0
7.	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		39	2284,7	6	345,8	
8.	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem		86	114,0	19	25,1
9.			w tym u dzieci do lat 2		36	2108,9	12	691,6
10.	A37	Krzusiec		-	-	1	1,3	
11.	A38	Płonica (szkarlatyna)		54	71,6	34	44,9	
12.	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem		4	5,3	8	10,6
13.	A46		róża		4	5,3	8	10,6
14.	A48.1	Legioneloza	choroba legionistów		-	-	1	1,3
15.	A51	Kiła	wczesna		-	-	1	1,3
16.	A54	Rzeżączka		1	1,3	1	1,3	
17.	A69.2	Borelioza z Lyme		27	35,8	22	29,1	
18.	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		7	9,3	4	5,3	
19.	A87.1-9;B02.1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	inne określone i nie określone		-	-	1	1,3
20.	B01	Ospa wietrzna		879	1164,9	96	126,9	
21.	B18.0-1	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B - przewlekłe i BNO		4	5,3	4	5,3
22.	B17.1; B18.2		typu C - przewlekłe i BNO		2	2,7	4	5,3
23.	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)		1	1,3	1	1,3	
24.	G00.2-8; G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	inne określone		-	-	1	1,3
25.	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		4	5,3	1	1,3	
26.	J10-J11	Grypa <sup>UE/PL</sup>	ogółem		47 129	62458,1	30 699	40566,9
27.			u dzieci w wieku 0-14 lat		21 871	1761,6	11 628	913,5
28.	U 07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		-	-	3010	3977,5	

## **I. 1. Choroby szerzące się drogą pokarmową**

### **Zatrucia pokarmowe:**

W 2020 roku w powiecie nowotomyskim liczba zatruc pokarmowych w porównaniu do roku 2019 zmniejszyła się. Zarejestrowano 1 zachorowanie wywołane przez pałeczkę *Salmonella* Enteritidis, w roku poprzednim 6.

### **Zakażenia jelitowe, w tym:**

#### **Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu**

Ogółem zarejestrowano 19 zachorowań, w tym 12 u dzieci do 2 lat. W roku poprzednim zanotowano 86 zachorowań, w tym 36 u dzieci do 2 lat. 3 osoby hospitalizowano.

Ww. zachorowania to przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie.

### **Wirusowe zakażenia jelitowe**

Ogółem zarejestrowano 12 zachorowań, w tym 6 zachorowań u dzieci do 2 lat, w roku poprzednim 70 zachorowań, w tym 39 zachorowania u dzieci do 2 lat:

- w 8 przypadkach wyizolowano Rotawirusy, w roku poprzednim 38 przypadków,
- 1 zachorowanie wywołane przez Adenowirusy, w roku poprzednim 24 zachorowania,
- 3 zachorowania nie określone - nie badane, w roku poprzednim 8 zachorowań.

### **Inne bakteryjne zakażenia jelitowe**

Zanotowano 5 zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile* w roku poprzednim 1 zachorowanie. Odnotowano 1 zachorowanie pojedyncze, natomiast 4 przypadki powiązane ze sobą epidemiologicznie (z ogniska). Wszystkie osoby hospitalizowano.

## **I. 2. Wirusowe zapalenia wątroby**

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby w 2020 roku w porównaniu do roku 2019 nie zmieniła się. Ogółem zarejestrowano 8 zachorowań, tak jak w roku poprzednim.

W roku 2020 nie odnotowano zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A, w roku poprzednim zarejestrowano 1 zachorowanie.

Zgodnie z przyjętą definicją w nadzorze epidemiologicznym zgłoszono 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B, tak jak roku poprzednim. Zarejestrowano 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C. W roku poprzednim zanotowano 2 zachorowania. Nie wystąpiły przypadki o charakterze ostrym.

### **I. 3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego**

**Płonica** (szkarlatyna) – odnotowano spadek zachorowań. W roku 2020 odnotowano 34 przypadki, natomiast w roku poprzednim 54.

**Ospa wietrzna** – nastąpił znaczny spadek zachorowań – 96 przypadków, w roku poprzednim 879 przypadków. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w grupach wiekowych: 0-4 lat – 46 przypadków oraz 5-9 lat – 38 przypadków. Wszystkie zachorowania dotyczyły osób nieszczepionych przeciw ospie wietrznej.

**Nagminne zapalenie przyusznic** (świnka) – liczba zachorowań w powiecie nowotomyskim w 2020 roku, podobnie jak w roku 2019 utrzymywała się na bardzo niskim poziomie. Zarejestrowano 1 zachorowanie, tak jak w roku ubiegłym. Zachorowanie wystąpiło u osoby zaszczepionej 1 dawką.

### **I. 4. Zachorowania na grypę**

W 2020 roku na terenie powiatu nowotomyskiego nastąpił spadek zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne oraz ostre zakażenia dróg oddechowych. Zarejestrowano ogółem 30 699 przypadków, natomiast w 2019 roku 47 129 zachorowań. Do szpitala skierowano 44 osoby z objawami ze strony układu oddechowego, w roku poprzednim 93. Wirusa grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi u 10 osób (w tym u 3 dzieci w wieku 0-14 lat), w roku ubiegłym u 31 osób. Nie zarejestrowano zgonu, w roku ubiegłym 3.

### **I. 5. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2**

W związku z pojawieniem się zakażeń nowym koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu nowotomyskiego w 2020 roku odnotowano 3010 zachorowań (3009 przypadków potwierdzonych, 1 przypadek możliwy rozpoznany przez lekarza wyłącznie na podstawie objawów klinicznych), 198 osób hospitalizowano, zarejestrowano 68 zgonów. Nasilenie zachorowań odnotowano w IV kwartale 2020 r. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa osoby zakażone zostały poddane izolacji w warunkach domowych lub hospitalizacji, natomiast osoby z kontaktu z osobą zakażoną obowiązkowej kwarantannie.

W związku z wnioskiem Starosty Nowotomyskiego Państwowy Powiatowy Inspektor w Nowym Tomyślu w miesiącu kwietniu wydał opinię sanitarną dotyczącą utworzenia miejsca tymczasowego, dobrowolnego odosobnienia dla personelu medycznego lub innych osób, które podczas wykonywania czynności służbowych narażone są na potencjalny kontakt z osobami zakażonymi wirusem SARS-CoV-2, zlokalizowanego w pomieszczeniach budynku Internatu przy

Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Zespole Szkół nr 1 w Nowym Tomysłu  
ul. Tysiąclecia 6, 64-300 Nowy Tomyśl.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu na bieżąco monitorował sytuację epidemiologiczną w znajdujących się na terenie Powiatu Nowotomyskiego domach zapewniających całodobową opiekę osobom starszym, w podeszłym wieku w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2. Polecono zarządzającym ww. obiektami przekazywanie cotygodniowych raportów dotyczących między innymi liczby osób znajdujących się w obiektach, danych dotyczących rodzaju i liczby zatrudnionego personelu medycznego oraz ich powiązań zawodowych z innymi palcówkami lub podmiotami leczniczymi.

W omawianym okresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu przy współudziale Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego zorganizował „akcję wymazową” w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom starszym czy przewlekle chorym tj. Przytulisku Św. Brata Alberta w Opalenicy, Domu Seniora „Złoty Wiek” w Węgielni oraz Rezydencji Seniora „Czerwone Wino” w Dakowach Mokrych. Podczas akcji wymazowej wymazano łącznie **129 osób** w tym: mieszkańców 93 oraz 36 pracowników.

Ponadto w miesiącu lipcu na terenie Powiatu Nowotomyskiego zgodnie z decyzją Wojewody Wielkopolskiego oraz rekomendacją Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego utworzono mobilny punkt pobrań „Drive Thru” w Nowym Tomysłu. Podczas akcji pobrano **484** wymazy.

Tutejszy Organ podejmował działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 w placówkach oświatowych znajdujących się na nadzorowanym terenie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu wydał łącznie 65 Komunikatów dotyczących nałożenia na osoby, które miały kontakt z osobą zakażoną wirusem SARS-CoV-2 w placówkach oświatowych decyzji o odbyciu obowiązkowej kwarantanny. Po uzyskaniu list osób ze styczności przekazanych do PPIS w Nowym Tomysłu przez Dyrektorów placówek oświatowych przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z ww. osobami lub rodzicami/opiekunami prawnymi dzieci, które miały styczność z osobą zakażoną. Dane wszystkich osób ze styczności następnie wprowadzono do Systemu EWP oraz SEPIS.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu wydał łącznie **65 opinii** dotyczących zawieszenia zajęć lekcyjnych dla poszczególnych oddziałów lub dla wszystkich oddziałów znajdujących się w poszczególnych placówkach oświatowych po indywidualnej analizie sytuacji epidemiologicznej w danej w placówce. Z podziałem na poszczególne grupy placówek oświatowych wydano dla: żłobków – 4 opinie, przedszkoli – 22 opinie, szkół podstawowych – 15

opinii, zespołów szkolno-przedszkolnych – 22 opinii, szkół muzycznych – 1 opinię oraz ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego – 1 opinię.

Tutejszy Organ wydał jedną decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną za niezastosowanie się do obowiązku poddania się kwarantannie/złamanie zasady kwarantanny na kwotę 5 000 zł w związku z otrzymaną notatką urzędową dotyczącą naruszeń nakazów, zakazów lub ograniczeń związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomysłu.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomysłu przeprowadzali bieżące kontrole nadzorowanych obiektów oraz zgodnie z poleceniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego kontrole doraźne (również w weekendy) związane z przestrzeganiem ustanowionych określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 sierpnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2316, z późn. zm.) oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Rozwoju. Od dnia 08 sierpnia 2020 roku do dnia 15 września 2020 r. przeprowadzono łącznie 314 ww. kontroli doraźnych w wielu grupach obiektów np. hotelach, sklepach, zakładach fryzjerskich, zakładach kosmetycznych, bibliotekach itp.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomysłu udzielali informacji dotyczących między innymi: zasad przekraczania granicy państwowej i zasad odbywania obowiązkowej kwarantanny; problemów zdrowotnych wskazujących na potencjalne zakażenie wirusem SARS-CoV-2; możliwości wykonania wymazów; uzyskania informacji o wyniku badania w związku z pobranym wymazem; zasad postępowania z odpadami wytwarzanym przez osoby objęte obowiązkową kwarantanną lub izolacją w warunkach domowych; zasad wypłaty świadczeń od płatników składek ZUS w związku z odbywaniem kwarantanny; zasad BHP dotyczących postępowania w zakładach pracy w celu zapobiegania zakażeniom wirusem SARS-CoV-2 itp.

Ministerstwo Cyfryzacji w miesiącu czerwcu utworzyło Call Center i wdrożono procedurę przyłączania poszczególnych PSSE. Call Center działa w oparciu o przygotowany algorytm i skrypt. Jednym z głównych efektów działalności infolinii było odciążenie PSSE od odbierania telefonów, które nie powinny być kierowane do stacji.

Ponadto, uruchomiono centralny System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS), jako narzędziowe wsparcie codziennej pracy pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej, związanej z zarządzaniem przypadkami chorób zakaźnych. Na terenie danego województwa tworzone były grupy zadaniowe w skład, których wchodził pracownicy poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych i według opracowanego harmonogramu działań rozwiązywali



sprawy obywatelskie związane z COVID-19 w godzinach od 7<sup>00</sup> do 21<sup>00</sup>, które wpływały do ww. Systemu codziennie.

### **I. 6. Choroby odzwierzęce**

**Borelioza** – zarejestrowano 22 zachorowania (przypadki potwierdzone), natomiast w roku poprzednim 27. 21 osób leczono ambulatoryjnie, 1 osobę hospitalizowano.

W 2020 roku zgłoszono 81 przypadków pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę, w roku ubiegłym 90 przypadków. Do szczepień zakwalifikowano 4 osoby, w roku ubiegłym 7. U wszystkich osób wykonano pełen cykl szczepień.

### **I. 7. Neuroinfekcje**

#### **Zapalenie opon mózgowych i mózgu:**

Zarejestrowano 1 przypadek – wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone. Zachorowanie dotyczyło osoby dorosłej, hospitalizowanej.

Zarejestrowano 1 bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu. Przypadek hospitalizowany, dotyczył osoby dorosłej.

Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone – 1 zachorowanie, w roku ubiegłym 4.

### **I. 8. Inne choroby zakaźne**

**Róża (choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*)** – zarejestrowano 8 przypadków, w roku ubiegłym zanotowano 4 zachorowania. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych.

**Krzusiec** – w 2020 roku odnotowano 1 zachorowanie u osoby dorosłej zaszczepionej pełnym cyklem szczepień w dzieciństwie.

**Legionelloza** – zarejestrowano 1 przypadek u osoby dorosłej. Przypadek hospitalizowany.

**Gruźlica** – w 2020 roku zarejestrowano 2 zachorowania na gruźlicę u osób dorosłych, w roku poprzednim 4. W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem epidemiologicznym i lekarskim objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobą chorą na gruźlicę płuc.

### **I. 9. Choroby przenoszone drogą płciową**

W 2020 roku ogółem zarejestrowano 2 przypadki, w roku ubiegłym odnotowano 6. I tak zarejestrowano:

- 1 przypadek kiły wczesnej u mężczyzny,
- 1 przypadek rzeżączki u mężczyzny.

## **I. 10. Realizacja szczepień ochronnych**

Szczepienia ochronne realizowano w 17 podmiotach wykonujących działalność leczniczą. W okresie marzec – kwiecień 2020 r. odroczone realizację obowiązkowych szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych zgodnie z rekomendacjami Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego w związku z ogłoszonym stanem epidemii SARS-CoV-2.

Po tym okresie zalecono bieżące wykonywanie szczepień ochronnych oraz jak najszybsze uzupełnienie zaległych szczepień u dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Lekarze i pielęgniarki stosowali procedury, które minimalizowały ryzyko zakażenia nowym koronawirusem w trakcie realizacji szczepień ochronnych.

W 2020 roku wobec rodziców/opiekunów prawnych, którzy odmówili poddania swoich małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (stan na 31.12.2020 r. – 129 osób, stan na 31.12.2019 r. – 90 osób) skierowano wnioski o wszczęcie egzekucji do organu egzekucyjnego tj. Wojewody Wielkopolskiego.

Zgłoszono 3 niepożądane odczyny poszczepienne po wykonanych szczepieniach ochronnych. W roku poprzednim zanotowano 8 niepożądanych odczynów poszczepiennych.

## **II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia**

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2020 stanowiło rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294).

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie nowotomyskim ujmowana jest wyłącznie z ujęć wody podziemnej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu w roku 2020 znajdowało się ogółem 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 5 indywidualnych ujęć produkujących wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu w 2020 roku pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz prowadzono kontrole urządzeń wodociągowych:

- w ramach kontroli urzędowej pobrano 97 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządzający wodociągami pobrali 195 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- przeprowadzono 14 kontroli urządzeń wodociągowych oraz 88 kontroli przy poborze próbek wody.

W 2020 roku wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczały wodę dla 74 811 mieszkańców powiatu nowotomyskiego. W dostarczanej wodzie wodociągowej występowały krótkotrwałe przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych takich jak:

- żelazo: Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Perzyny,
- mangan: Wodociąg Publiczny Stefanowo, Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Miedzichowo, Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Wodociąg Publiczny Opalenica, Indywidualne Ujęcie Wody Rancho Colorado, Indywidualne Ujęcie Wody „TOP-TOMYŚL”,
- mętność: Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Indywidualne Ujęcie Wody Rancho Colorado, Indywidualne Ujęcie Wody „TOP-TOMYŚL”,
- jon amonowy: Wodociąg Publiczny Chraplewo,
- zapach: Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska,
- barwa: Wodociąg Publiczny Chraplewo,
- ogólna liczba mikroorganizmów w  $22\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 2\text{ }^{\circ}\text{C}$  po 72 h: Wodociąg Publiczny Opalenica; Wodociąg Publiczny Chraplewo; Wodociąg Publiczny Perzyny; Wodociąg Publiczny Chmielinko,
- bakterie grupy coli: Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Stefanowo, Wodociąg Publiczny Chmielinko, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Chraplewo, Indywidualne Ujęcie Wody OUA Bolewice,
- enterokoki kałowe: Wodociąg Publiczny Śliwno.

W przypadku stwierdzonych przekroczeń ww. parametrów zarządcy wodociągów podejmowali działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań.

W 2020 r. prowadzono prace modernizacyjno-naprawcze na stacjach uzdatniania wody oraz sieciach wodociągowych (Wodociąg Publiczny Łomnica, Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Wodociąg Publiczny Nowy Tomyśl, Wodociąg Publiczny Perzyny, Wodociąg Publiczny Lwówek). W związku z powyższym tutejszy organ wydał 2 oceny higieniczne na materiały i wyroby stosowane do uzdatniania wody oraz dokonał 6 weryfikacji na materiały i wyroby stosowane do dystrybucji wody.

Deficyt wody nie występował w żadnym z skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę. W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

### **III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej**

#### **III.1. Wprowadzenie**

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu dokonał oceny stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, takich jak: pływalnie, hotele, inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, cmentarze, zakłady pogrzebowe itp. Stan sanitarny ww. obiektów nie budził większych zastrzeżeń.

#### **III.2. Stan sanitarny wybranych obiektów**

##### **III.2.1. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe**

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu znajduje się łącznie 56 obiektów świadczących usługi hotelarskie. Podczas kontroli 2 obiektów stwierdzono między innymi uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego ścian oraz sufitów w poszczególnych pomieszczeniach, kratkach wentylacyjnych, sufitów wokół anemostatów.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego ww. obiektów.

Ogólny stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, części rekreacyjnej oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

##### **III.2.2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.**

W 2020 roku oceniono stan sanitarny kilku obiektów z ww. grupy. Pomieszczenia i wyposażenie skontrolowanych zakładów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym, za wyjątkiem obiektów, w których zastrzeżenia budził stan sanitarno-techniczny foteli kosmetycznych. Ponadto, nie przedstawiono do wglądu badań do celów sanitarno-epidemiologicznych osób wykonujących usługi. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami do zarządzających ww. obiektami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W omawianym okresie naniesiono do ewidencji obiektów tutejszego organu 14 nowych obiektów, natomiast 1 obiekt wykreślono w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności. Obiekty nowopowstałe to zakłady nowoczesne, estetycznie urządzone, funkcjonalne.

Podczas kontroli w omawianej grupie obiektów nie stwierdzono uchybień dotyczących prowadzonego procesu sterylizacji, dezynfekcji narzędzi. W każdym z skontrolowanych zakładów dezynfekcja narzędzi kosmetycznych prowadzona jest za pomocą właściwie dobranych preparatów i środków dezynfekcyjnych.

### **III.2.4. Kąpieliska i pływalnie**

#### **III.2.4.1. Kąpielisko**

W 2020 roku na terenie powiatu nowotomyskiego w okresie od 18.07.2020 r. do 16.08.2020 r. funkcjonowało Miejsce Okazjonalnie Wykorzystywane do Kąpeli. Miejsce Okazjonalnie Wykorzystywane do Kąpeli przy plaży „Łazienki” w Zbąszyniu powołane zostało Uchwałą Rady Miejskiej w Zbąszyniu w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli oraz określenia sezonu kąpielowego na terenie gminy Zbąszyń w 2020 r.

Teren, na którym utworzono miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli wraz z przyległymi obiektami to teren ogrodzony. Przy miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli zlokalizowany jest budynek WOPR, plac zabaw dla dzieci, siłownia zewnętrzna, boiska do piłki siatkowej plażowej, skatepark, wypożyczalnia sprzętu pływającego oraz plażowego. Na terenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli znajduje się 1 kontener sanitarny oraz kontener szatniowo-sanitarny „Szatnia na medal”.

W kontenerze szatniowo-sanitarnym zapewnione jest pomieszczenie sanitarno-higieniczne przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W sanitariatach zapewniono suszarki do rąk, dozowniki do mydła w płynie, podajniki na papier toaletowy. Obiekty zaopatrywane są w wodę bieżącą z sieci wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Obiekty skanalizowane.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy terenu utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli nie budził zastrzeżeń.

Przy plaży zapewniono 2 pomosty, które wyznaczają teren utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Na plaży zlokalizowana jest przebieralnia (przeznaczona dla 1 osoby), natrysk zasilany wodą wodociągową oraz źródł.

Teren przyległy do plaży i utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli uporządkowany, estetycznie zagospodarowany. Teren oznakowany został tablicą informacyjną umieszczoną w widocznym miejscu na budynku WOPR. Tablica spełnia wymagania rozporządzenia

Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2476).

Zapewniono stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez odpowiednią liczbę ratowników wodnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 108, z późn. zm.). Ponadto, utworzono stanowiska do obserwacji wyznaczonego obszaru wodnego.

Wyposażono wyznaczony obszar wodny w sprzęt ratunkowy i pomocniczy oraz urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 marca 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz. U. z 2012 r. poz. 261, z późn. zm.).

Oznaczono bojami (pławami) strefy dla umiających, niemających pływać i brodzik dla dzieci oraz głębokość wody na bojach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2012 r. poz. 286, z późn. zm.). Ponadto zapewniono maszt z kompletem flag.

Woda w kontrolowanym miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Na podstawie pobranych próbek wody przez Organizatora miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli a także na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych oraz oceny organoleptycznej wody wydawane były bieżące oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

#### **III.2.4.2. Pływalnie**

W 2020 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu znajdowało się 5 pływalni, w tym 2 pływalnie ogólnodostępne oraz 3 zlokalizowane w hotelach. Pływalnie ogólnodostępne zlokalizowane były w Nowym Tomyślu i Porążynie, natomiast pływalnie w obiektach hotelarskich znajdują się w Opalenicy, Zbąszyniu oraz Wąsowie. Dwa baseny ogólnodostępne znajdujące się w Nowym Tomyślu i Porążynie wykreślono z ewidencji obiektów nadzorowanych przez tutejszy organ w związku z zaprzestaniem wykonywania działalności. Przeprowadzono 2 kontrole zewidencjonowanych obiektów.

W 2020 r. pobrano 251 próbek wody z pływalni, w tym 240 próbek wody pobrano w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających, natomiast 11 próbek pobrano przez tutejszy Organ. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono krótkotrwałe zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody w pobranych próbkach wody w 3 pływalniach. W przypadku 2 pływalni, zalecono krótkotrwałe wyłączenie z eksploatacji niecki jacuzzi ze względu na stwierdzenie w zbadanych próbkach wody przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru bakteriologicznego tj. *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli* oraz bakterii *Legionella*. Ponadto jakość wody budziła zastrzeżenia pod względem fizykochemicznym. Na pływalniach stwierdzono przekroczenie parametrów chemicznych tj. chloroformu, utlenialności, mętności, chloru związanego i chloru wolnego oraz potencjału redox.

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych wartości ww. parametrów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu polecał podjęcie działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody na pływalniach do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) oraz ponowne pobranie próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie przekroczonych parametrów.

Na pływalniach zapewniono kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez ratowników wodnych oraz wyposażenie pływalni w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny 2 skontrolowanych w roku 2020 pływalni nie budził zastrzeżeń.

### **III.2.5. Inne obiekty użyteczności publicznej**

W grupie innych obiektów użyteczności publicznej znajdują się obiekty kulturalne i sportowe, tereny rekreacyjne, pralnie, apteki, stacje paliw, przystanki PKS, przystanki PKP, cmentarze, zakłady pogrzebowe, przystań żeglarska. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Ogółem skontrolowano 3 obiekty. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy skontrolowanej pralni nie budzi zastrzeżeń za wyjątkiem ściany przy zaworze gazu w wyodrębnionej części pralni, gdzie stwierdzano ubytki farby i tynku. W związku z powyższym zwrócono się z pismem w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zarządzającego obiektem o podjęcie i wykonanie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny skontrolowanych cmentarzy oraz znajdujących się na nich kaplic nie budził zastrzeżeń.

#### **IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą**

Liczba podmiotów udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych na terenie powiatu nowotomyskiego zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2020 pod nadzór tutejszego Organu został przekazany Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Doktora Kazimierza Hołogi w Nowym Tomysłu, w skład którego wchodzi: Szpital ul. Sienkiewicza 3 w Nowym Tomysłu, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy ul. 27 Grudnia 2 w Opalenicy oraz trzy punkty Ratownictwa i Transportu Medycznego zlokalizowane w Nowym Tomysłu, Opalenicy oraz Zbąszyniu. Obiekty te w poprzednich latach były pod nadzorem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W ewidencji obiektów tutejszego organu nadal znajduje się jeden obiekt tj. Wielkopolskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego i Udaru Mózgu Neurorehabilitacyjny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Michorzewie, który zaprzestał prowadzenia działalności leczniczej. W związku z powyższym prowadzone jest postępowanie wyjaśniające dotyczące prowadzenia postępowania upadłościowego oraz oczekuje się na wykreślenie z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W grupie podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne znajdują się 64 niepubliczne zakłady lecznictwa otwartego tj. przychodnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, laboratoria diagnostyczne i inne oraz 1 publiczny zakład lecznictwa otwartego.

Pod nadzorem tutejszego Organu znajduje się także 90 placówek zakwalifikowanych jako indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, w tym specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków oraz praktyki pielęgniarek.

W roku 2020 nie przeprowadzono bieżących kontroli warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, ze względu na inne zadania związane ze zwalczaniem epidemii wirusa SARS-CoV-2 na terenie powiatu nowotomyskiego.

#### **V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy**

##### **V.1. Struktura zatrudnienia**

W 2020 r. nadzorem sanitarnym objętych było 501 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 14 313 pracowników.

##### **V.2. Kontrole w ramach nadzoru**

Skontrolowano 46 podmiotów i przeprowadzono ogółem **49** kontroli, w tym m.in.:

- 3 postępowania dotyczące chorób zawodowych w zakresie oceny narażenia zawodowego,
- 4 kontrole interwencyjne,



- 2 w zakresie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą wycofania z obrotu produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia na obrót oraz zakazu wprowadzania tego produktu do obrotu do czasu uzyskania wymaganego pozwolenia na obrót.

### **V.3. Narażenie na czynniki szkodliwe**

Stwierdzono przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (NDN/NDS) w 14 zakładach pracy. W warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowało 249 pracowników, w tym 249 osób w przekroczeniach norm natężenia hałasu i jednocześnie 2 osoby w przekroczeniach norm drgań mechanicznych o działaniu miejscowym.

W związku z powyższym w ww. zakładach pracy sporządzono i wprowadzono w życie Programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na wymienione czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, które uwzględniały również działania polegające na udostępnianiu środków ochrony indywidualnej słuchu, nadzór nad prawidłowością ich stosowania, a także konieczność oznakowania znakami bezpieczeństwa miejsc pracy w sytuacjach, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka wynikającego z narażenia nie jest możliwe za pomocą środków organizacyjno-technicznych.

W zdecydowanej większości przypadków stwierdzenie przekroczeń (NDN), dotyczy narażenia na ponadnormatywny hałas w przemyśle drzewnym i metalowym.

### **V.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy**

W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi skontrolowano 3 zakłady pracy, w których stwierdzono narażenie na czynniki rakotwórcze w postaci pyłów drewna twardego.

Liczba pracujących w narażeniu na ww. czynniki rakotwórcze – ogółem **96** osób (86 mężczyzn i 10 kobiet).

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. W ww. zakładach pracy podjęto działania oraz zastosowano środki ostrożności w celu ograniczenia narażenia pracowników.

## **V.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy**

W 2020 r. nie kontrolowano podmiotów ujętych w Harmonogramie kontroli na 2020 r. w powyższym zakresie.

## **V.6. Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi**

W zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami skontrolowano **36** zakładów, w tym:

- **5** dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin. 2 spośród nich jest jednocześnie producentami ww. substancji chemicznych.

- **31** zakładów stosujących na potrzeby prowadzonej działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym: 5 podmiotów stosujących prekursory kategorii 3.

Ogółem przeprowadzono 36 kontroli w tym zakresie i wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą wprowadzania do obrotu produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia na obrót produktem biobójczym (decyzja dotyczyła wycofania z obrotu produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia na obrót oraz zakazu wprowadzania tego produktu do obrotu do czasu uzyskania wymaganego pozwolenia na obrót).

## **V.7. Choroby zawodowe**

W zakresie chorób zawodowych w 2020 r. prowadzono 3 postępowania. Wydano **1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej** - Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością i trwałą dysfonią. Decyzja prawomocna. Pozostałe postępowania dot. chorób zawodowych w toku.

## **VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych**

### **VI.1. Stan techniczny oraz sanitarny placówek**

W związku sytuacją epidemiczną wywołaną wystąpieniem przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na COVID-19 w roku 2020 skontrolowano ok. 30% placówek oświatowo-wychowawczych będących pod nadzorem PPIS w Nowy Tomyślu.

W 2020 r. wydano następujące decyzje:

- 2 decyzje administracyjne przedłużające wykonanie zaleceń ujętych w decyzjach zarządzających;
- 1 decyzję dotyczącą spełnienia wymagań sanitarno - lokalowych żłobka i określeniu maksymalnej liczby miejsc;

- 1 decyzję umarzającą (umorzono postępowanie w sprawie wydania decyzji - wnioskodawca nie był stroną w postępowaniu).

Wydano 6 pism w trybie art. 30 ustawy o PIS dotyczących:

- brudnych, zakurzonych ścian i sufitów na korytarzach;
- złego stanu higienicznego podłóg na korytarzach;
- zamontowania szafek ze szklanymi drzwiczkami (na puchary) na korytarzu przed salą gimnastyczną na takiej wysokości co może spowodować zagrożenie dla zdrowia uczniów (stłuczenie szyb);
- nieczynnej wentylacji mechanicznej w sanitariatach uczniowskich na poziomie piwnic;
- wystającego metalowego elementu na tarasie od strony placu zabaw;
- niezachowanych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych;
- złego stanu higienicznego nawierzchni schodów w schronisku;
- braku badań do celów sanitarno-epidemiologicznych wśród personelu kolonii.

W placówkach oświatowo-wychowawczych, w których wydano decyzje zarządzające w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz do których skierowano pisma w trybie art. 30 ustawy o PIS w związku ze stwierdzonymi uchybieniami, poprawa nastąpiła w następującym zakresie:

- doprowadzono do właściwego stanu: ściany, sufity i podłogi w salach lekcyjnych, salach zajęć oraz w sali rekreacyjno-zastępczej, w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla uczniów i personelu; nawierzchnię schodów zewnętrznych – wejściowych łącznie z podjazdem dla wózków oraz poręcze; armaturę łazienkową w sanitariatach dla uczniów i personelu;
- wyposażono sale lekcyjne i sale zajęć w meble edukacyjne (regały, półki, szafy, birka i krzesła) posiadające certyfikaty;
- zapewniono bezpieczne korzystanie z urządzeń na placu zabaw (spróchniałe, nierówne, z ubytkami drewna oraz wystającymi gwoździami podesty wymieniono na nowe).

Na uwagę zasługuje fakt, iż na terenie tutejszego powiatu został rozbudowany żłobek, którego organem prowadzącym jest Gmina Nowy Tomyśl. Placówka powiększyła się o 4 sale dla dzieci wraz z całą infrastrukturą sanitarno-higieniczną.

## **VI. 2. Wodociągi i kanalizacja**

Na terenie powiatu nowotomyskiego każda z placówek oświatowo - wychowawczych jest zaopatrywana w wodę z wodociągu publicznego.

Natomiast wśród 24 placówek skontrolowanych 9 posiada własne urządzenia kanalizacyjne i tak: 7 placówek posiada zbiorniki bezodpływowe oraz 2 placówki posiadają własne ekologiczne oczyszczalnie ścieków. Placówki nie skanalizowane zlokalizowane w miejscowościach wiejskich (brak kanalizacji centralnej).

W dalszym ciągu Zespół Szkoły i Przedszkola Brody 1, 64-310 Lwówek – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, Brody 1, 64-310 Lwówek jest jedyną placówką w powiecie nowotomyskim wykazywaną jako placówka z sanitariatami zewnętrznymi. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w ww. placówce. Z ustaleń poza kontrolnych wynika, iż część uczniów nadal korzysta z sanitariatów zewnętrznych tj. w budynku tzw. „czerwonym” zlokalizowane są 2 kabiny ustępowe dla personelu, z których według oświadczenia Dyrektora placówki uczniowie (klas IV, VII-VIII) mają możliwość korzystania jedynie w trakcie zajęć lekcyjnych natomiast podczas przerw międzylekcyjnych mają obowiązek korzystania z sanitariatów zewnętrznych.

W 2020 r. z grupy placówek skontrolowanych odnotowano, w jednej placówce przedszkolnej – nie zachowany standard dostępności do urządzeń sanitarnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi zapewnienia uczniom możliwości korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych, stwierdzono, iż na terenie powiatu nowotomyskiego wszystkie skontrolowane w 2020 r. placówki oświatowo – wychowawcze spełniają ww. wymagania.

### **VI. 3. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF**

W zakresie posiadania przez placówki własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano niedostateczną liczbę sal gimnastycznych/zastępczych/ rekreacyjnych. Brak sal własnych odnotowano w 50% skontrolowanych szkół na terenie powiatu nowotomyskiego (dotyczy szkół podstawowych i zespołów szkół). Placówki nie posiadające własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego korzystają z infrastruktury poza placówką (boiska wiejskie, sale wiejskie, hale sportowe, ośrodki sportu i rekreacji) lub uczniowie ww. placówek ćwiczą na korytarzach bądź w salach lekcyjnych.

W ramach nadzoru bieżącego placówek szkolnych stwierdzono, iż na 18 placówek posiadających urządzenia i sprzęt sportowy, jedynie 3 posiadają ww. urządzenia i sprzęt zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa w 100%. Większość placówek posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów, którego zakup miał miejsce przed 1997 r.

#### **VI.4. Dożywianie dzieci i młodzieży**

Oceniając placówki pod kątem prowadzonego dożywiania stwierdzono, iż 13 placówek wydawało ciepłe posiłki, w tym 8 placówek wyłącznie posiłki jednodaniowe. Łącznie z obiadów jednodaniowych i pełnych korzystało 847 dzieci i młodzieży.

Stwierdzono także, iż z dofinansowywanych posiłków korzystało 126 dzieci i młodzieży, co stanowi 14,88% ogólnej liczby dzieci i młodzieży korzystających z posiłków. Ponadto napój (herbata, sok owocowy, mleko) wydawany był w 13 skontrolowanych placówkach, z którego korzystało 1784 uczniów. Oceniając prowadzone dożywianie w szkołach należy stwierdzić, iż na 13 placówek wydających ciepłe posiłki 4 placówki korzystały z posiłków przygotowywanych na miejscu natomiast 9 z posiłków dowożonych spoza placówki.

#### **VI.5. Opieka medyczna**

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż opiekę medyczną sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę posiadają wszystkie skontrolowane placówki oświatowe. Szkoły/przedszkola nie posiadają opieki lekarskiej i stomatologicznej. Natomiast gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiada 7 skontrolowanych placówek oświatowych (wszystkie do własnej dyspozycji). Stan higieniczno – sanitarny ww. gabinetów nie budził zastrzeżeń. W placówkach, które nie posiadają gabinetów opieka medyczna sprawowana jest w zastępczych pomieszczeniach.

#### **VI.6. Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi**

Niebezpieczne preparaty i substancje chemiczne posiadały 3 szkoły podstawowe, oraz 1 zespół szkół. W wyniku kontroli stwierdzono, iż ww. placówki nie posiadały substancji i preparatów chemicznych po upływie daty ważności. Substancje i preparaty przechowywane były w pomieszczeniach zamykanych, odpowiednio oznakowanych, z dostępem do wody bieżącej. Każdy preparat posiadał kartę charakterystyki, która określa między innymi: udzielanie I pomocy, postępowanie w przypadku pożaru, postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska, postępowanie z substancją/preparatem i jej/jego magazynowanie.

#### **VI.7. Rozkład zajęć lekcyjnych**

Prawidłowy rozkład zajęć lekcyjnych jest jednym z istotnych elementów w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą. Przy ocenie higienicznej rozkładu zajęć brano pod uwagę potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia czyli rozpoczynanie zajęć o stałej porze z dopuszczalną różnicą 1 godziny oraz dopuszczalną różnicą liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie większą od 1 godziny.

W roku sprawozdawczym oceniono 10 placówek (136 oddziałów) pod kątem prawidłowego rozkładu zajęć lekcyjnych, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości.

#### **VI.8. Ergonomia**

W celu eliminacji czynników uciążliwych w środowisku dzieci i młodzieży prowadzone są prace zapobiegawcze w zakresie wyposażenia obiektów szkolnych/przedszkolnych w meble edukacyjne dostosowane do wzrostu uczniów/dzieci.

Przeprowadzono ocenę dostosowania stolików i krzeseł do wzrostu dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych. Skontrolowano pod tym względem 1 placówkę przedszkolną, 5 placówek szkół podstawowych oraz 2 placówki funkcjonujące w zespołach (2 szkoły podstawowe). Ogółem badaniem objęto 302 stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka. Na podstawie ww. oceny nie odnotowano nieprawidłowości w wymienionym zakresie. Stan taki utrzymuje się od 2012 r.

W roku sprawozdawczym stwierdzono także, iż 8 placówek na 19 skontrolowanych (przedszkola, szkoły podstawowe, ponadpodstawowe szkoły zawodowe, zespoły szkół) posiada wyłącznie meble zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa. Ponadto stwierdzono, iż 1 zespół szkół posiada część mebli zakupionych po 1997 r. bez certyfikatów bezpieczeństwa.

#### **VI.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży**

W okresie zimowej i letniej przerwy wakacyjnej na terenie powiatu nowotomyskiego zorganizowano 30 placówek wypoczynku, w tym skontrolowano 22:

- 1 obóz sportowy w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku;
- 19 obozów sportowych w obiekcie hotelowym lub innym obiekcie, w którym świadczone są usługi hotelarskie;
- 1 obóz pod namiotami ze stałą infrastrukturą komunalną;
- 1 półkolonię.

Ogółem z wypoczynku letniego/zimowego skorzystało **717** dzieci i młodzieży. Według opinii organizatorów wypoczynku na terenie powiatu nowotomyskiego istnieje dobra baza do organizowania obozów sportowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli higieniczno – zdrowotnych nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Organizatorzy zapewнили uczestnikom dobre warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych (hale sportowe, boiska do gry w piłkę nożną oraz boiska typu Orlik).

W trakcie wypoczynku nie odnotowano żadnego przypadku zatruc pokarmowych. Nie odnotowano również wypadków i hospitalizacji, a także urazów i zachorowań.

W ramach współpracy z Komendą Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu skontrolowano wspólnie 7 turnusów wypoczynku.

## **VI. 10. Badania problemowe i dodatkowe działania**

W roku 2020 przeprowadzono następujące badania problemowe dotyczące:

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie kontroli stwierdzono przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu;
- posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble edukacyjne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż 1 zespół szkół posiada część mebli zakupionych po 1997 r. bez certyfikatów bezpieczeństwa;
- przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2020/2021 pod kątem zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych w tym określenia wskaźnika powierzchni przypadającej na jednego ucznia w sali dydaktycznej i standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w szkołach podstawowych. W omawianym zakresie skontrolowano 14 placówek szkolnych. Na podstawie ww. kontroli stwierdzono wdrażanie w placówkach obowiązujących wytycznych GIS w szczególności zabezpieczeń przeciw epidemicznym;
- oceny warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów w placówkach nauczania i wychowania. Przeprowadzono 7 kontroli nieplanowanych w tym zakresie w wyniku których stwierdzono, iż placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej;

Ponadto podjęte zostały działania informacyjno-edukacyjnej na temat koniecznego zakresu mycia i dezynfekcji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej w obiektach użyteczności publicznej w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19 (Stanowisko Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny z dnia 19 marca 2020 r.) oraz korzystania przez dzieci i młodzież ze źródełek i fontann wody do picia znajdujących się w placówkach oświatowo-wychowawczych (zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego).

## VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia

W roku 2020 pod nadzorem tutejszego organu znajdowało się 1304 obiekty żywności i żywienia.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 354 kontrole (w tym 3 rekontrole). 18 kontroli stanowiły graniczne kontrole sanitarne, na podstawie których wydano ogółem 23 świadectwa jakości zdrowotnej środków spożywczych.

Nie wydano decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień i nie nałożono mandatów karnych.

Do badań pobrano ogółem – 84 próbki w tym 81 próbek żywności i 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Z otrzymanych sprawozdań z badań wynika, że żadna z pobranych do badań próbek nie podlegała kwestionowaniu.

W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP.

System HACCP wdrożyło 540 nadzorowanych zakładów, co stanowi 82% objętych nadzorem obiektów żywności i żywienia (wyłączono: 375 - inne obiekty obrotu żywnością – gospodarstwa rolne oraz 270 - środki transportu).

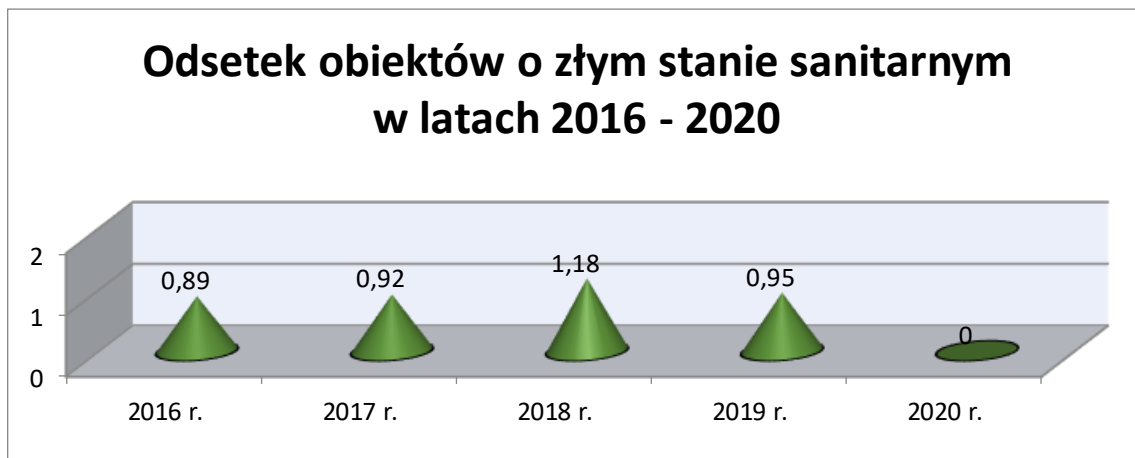
Wszystkie oceniane w 2020 roku obiekty posiadały wdrożoną i stosowały zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także zasady systemu HACCP.

### **Przedstawienie stanu sanitarnego grup obiektów (wyrażonego w % obiektów „niezgodnych”)**

#### **Odsetek obiektów żywności i żywienia o złym stanie sanitarnym w latach 2016-2020.**

Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym
2016	0,89%
2017	0,92 %
2018	1,18%
2019	0,95%
2020	<b>0,00%</b>





Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno - sanitarnych.

Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych poszczególnych grup zakładów żywności, żywienia, przedmiotów użytku oraz środków transportu żywności w 2020 roku, odnotować należy nie budzący zastrzeżeń stan higieniczny takich zakładów jak: automatów do lodów, piekarni, ciastkarni, przetwórnictwa owocowo-warzywnych i grzybowych, zakładów garmazeryjnych, wytwórni wyrobów cukierniczych, cukrowni oraz innych wytwórni żywności.

W grupie zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego skontrolowano 9 obiektów. W tej grupie w 2020 roku żaden zakład nie został oceniony jako niezgodny.

#### **VII.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych**

W roku 2020 zakwestionowaniu nie podlegały żadne próbki środków spożywczych pobrane do badań laboratoryjnych.

Sytuację w odniesieniu do środków spożywczych w latach 2016-2020 przedstawia Tabela 1.

**Tabela 1. Jakość zdrowotna środków spożywczych**

Rok	Środki spożywcze razem		W tym					
	Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %	krajowe		importowane		UE	
			Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestio- nowane %
<b>2016</b>	<b>144</b>	<b>0,00</b>	<b>144</b>	<b>0</b>	-	-	-	-
<b>2017</b>	<b>141</b>	<b>1,42</b>	<b>124</b>	<b>1,61</b>	<b>12</b>	-	<b>5</b>	-
<b>2018</b>	<b>150</b>	<b>0,00</b>	<b>129</b>	<b>0,00</b>	<b>15</b>	<b>0,00</b>	<b>6</b>	<b>0,00</b>
<b>2019</b>	<b>161</b>	<b>0,00</b>	<b>140</b>	<b>0,00</b>	<b>16</b>	<b>0,00</b>	<b>5</b>	<b>0,00</b>
<b>2020</b>	<b>81</b>	<b>0,00</b>	<b>70</b>	<b>0,00</b>	<b>8</b>	<b>0,00</b>	<b>3</b>	<b>0,00</b>

**Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 81 próbek środków spożywczych**

(w tym krajowe, importowane oraz wyprodukowane w Unii Europejskiej).

## **VII. 2. Znakowanie środków spożywczych**

Żadna z pobranych do badań próbek środków spożywczych w 2020 roku nie podlegała kwestionowaniu z uwagi na nieprawidłowe znakowanie. Ponadto żadne z przesłanych przez laboratorium sprawozdanie z badań nie było opatrzone uwagą.

## **VII.3. Nadzór nad suplementami diety**

Bieżący nadzór nad suplementami diety obejmował kontrolę wyłącznie znajdujących się w obrocie produktów, w zakresie znakowania produktów wprowadzanych do obrotu handlowego oraz weryfikacji spełnienia warunków określonych w otrzymanych pismach od Głównego Inspektora Sanitarnego.

Na terenie powiatu nowotomyskiego nie posiadamy żadnego zakładu produkującego suplementy diety, natomiast posiadamy 2 dystrybutorów suplementów diety oraz 3 zakłady wprowadzające do obrotu suplementy diety - z zatwierdzonymi stoiskami (3 sklepy ze stoiskiem sprzedaży suplementów diety oraz 1 „sex-shop”).

Żadnego z ocenianych suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego nie kwestionowano.

#### **VII. 4. Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO).**

W 2020 r. nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych w kierunku badania obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych, w ramach kontroli urzędowej i monitoringu.

#### **VII. 5. Nadzór nad przedmiotami użytku**

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmował zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów.

Na terenie powiatu nowotomyskiego posiadamy 3 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbkami materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością badano w kierunku: migracji globalnej z wyrobów z tworzyw sztucznych oraz migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA).

Żadna z pobranych do badań próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością nie podlegała kwestionowaniu.

#### **VII. 6. System Wczesnego Ostrzegania**

W ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX) w roku 2020 tut. Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej otrzymał 4 powiadomienia dotyczące kosmetyków uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. Powiadomienia dotyczyły:

1. Wyrobu do farbowania włosów p.n. Black Henna, w ww. produkcie stwierdzono obecność p-fenylenodiaminy.
2. Perfum, w których stwierdzono obecność alergenów zapachowych.
3. Perfum, w których stwierdzono obecność alergenów zapachowych.
4. Odżywek do paznokci pn. Nail Tek, zawierających w składzie formaldehyd.

Na terenie objętym nadzorem PPIS w Nowym Tomysku nie stwierdzono w obrocie ww. produktów kosmetycznych.

Nie posiadamy na terenie objętym nadzorem zakładów produkujących kosmetyki.

#### **System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF**

Informacje o produktach, które nie spełniały wymagań przepisów prawnych i stanowiły równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów były przesyłane w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach-RASFF.

W 2020 roku w związku z powiadomieniami przesłanymi w ramach systemu RASFF **przeprowadzono** 17 kontroli w zakresie powiadomień alarmowych dot. następujących środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

1. Stwierdzenia obecności Salmonella w produkcie pn. Acor Bazylia.
2. Stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w produkcie pn. Ekologiczne płatki jaglane.
3. Wykrycia obecności Listeria monocytogenes w produkcie pn. hamburger drobiowy.
4. Wykrycia obecności Listeria Monocytogenes w produkcie pn: Kielbasa Polska.
5. Stwierdzenia obecności Salmonella Thompson w produkcie pn. Frozen Chicken MDM.
6. Wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w produkcie pn. Frozen chicken prime wings A grade.
7. Stwierdzenia obecności niedeklarowanego składnika alergennego - orzechów ziemnych w produkcie pn. Multi-Frucht Müsli 750 g, Mestemacher.
8. Stwierdzenia przekroczenia NDP estrów 3-MCPD oraz estrów glicydowych w produkcie pn. SpRiso Olej z ryżu naturalny 100%.
9. Wykrycia obecności Listeria monocytogenes w produkcie pn. polędwica luksusowa.
10. Wykrycia obecności Listeria monocytogenes w produkcie pn. polędwiczka wędzona.
11. Wykrycia fragmentów pestki w produkcie pn. „Powidła śliwkowe”.
12. Stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w produkcie pn: „Rodzynki Sułańskie FRESCO”.
13. Stwierdzenia migracji ołowiu na z wyrobu Granit talerz deserowy 20cm czarny NBC, kraj pochodzenia: Chiny.

W zakresie powiadomień informacyjnych dot. następujących środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

1. Stwierdzenia obecności metali ciężkich tj. wykrycia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu w produkcie pn. Zarodki Pszenne Prażone.
2. Niewłaściwej jakości organoleptycznej środka spożywczego: bułki pszenne do hamburgerów z sezamem „maxi BURGER buns with sesame”.
3. Wykrycia obecności Salmonella spp. w próbkach produktu pn. Skrzydełko z kurczaka.
4. Zmienionych cech organoleptycznych (niecharakterystyczny, wyczuwalny obcy zapach) produktu pn.: "Wino Mogen David Concord".

5. Wykrycia obecności *Salmonella* spp. w produkcie pn. świeże mięso z ud brojlerów bez kości i skóry, numer partii 2350018605, z którego wyprodukowano surowy – mrożony Kebab z kurczaka.
6. Stwierdzenia pleśni w produktach pn. „Gluten free wrap” i „Gluten free pizza”, wyprodukowanych pod marką TerraSana.
7. Wykrycia obecności *Salmonella* z gr. EO w 5 z 5 próbek mięsa drobiowego.
8. Przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pestycydu – karbendazymu w produkcie pn. „Pomarańcza odmiana Navel”.
9. Wykrycia obecności *Salmonella* Enteritidis w mięsie drobiowym – powiadomienia informacyjne przekazane przez Inspekcję Weterynaryjną.

Stwierdzenia niewłaściwej jakości pokrywek słoików szklanych produktu pn. Sushi ginger.

We wszystkich wyżej wymienionych przypadkach przeprowadzono kontrole sanitarne, celem natychmiastowego wycofania z obrotu kwestionowanych ww. środków spożywczych czy materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nie stwierdzono w obrocie żadnego w/w produktu z powodu (czasami całkowitej sprzedaży na paragony – klientom indywidualnym) lub wycofania już z obrotu handlowego przez podmiot wprowadzający do obrotu.

## **VII. 7. Ocena sposobu żywienia**

W 2020 roku **oceniono sposób żywienia w 6 zakładach** żywienia zbiorowego.

Tutejszy organ prowadził nadzór nad warunkami higienicznymi w obiektach produkcji i obrotu żywnością, w tym m.in. w zakładach żywienia zbiorowego. Oceniano teoretycznie jadłospisy dekadowe, uwzględniając zgodność z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). Nie zakwestionowano żadnego z ocenianych jadłospisów. Sposób planowania jadłospisów był zgodny z ww. rozporządzeniem.

## **VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia**

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2020 roku podejmowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu nowotomyskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor

Sanitarny w Nowym Tomyślu inicjował, organizował, koordynował i prowadził działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyka uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki tytoniowej,
- prawidłowe żywienie,
- aktywność fizyczna,
- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodziców, grona pedagogicznego. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej w 2020 roku na terenie powiatu nowotomyskiego realizowane były następujące programy i akcje zdrowotne:

**1. Program edukacyjny „Trzymaj formę!”.** Program współorganizowany był przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Adresatami programu byli uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych. Program realizowany był w 23 szkołach podstawowych (67%).

**2. Program „Mamo, Tato – co Wy na to?”** adresowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat oraz ich rodziców/opiekunów. Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju dziecka, istotę zmian psychicznych i fizycznych, których doświadczają ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 16 placówkach wychowania przedszkolnego (76%).

**3. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”** adresowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat oraz ich rodziców/opiekunów. W 2020 r. ruszyła pierwsza pilotażowa edycja programu, którego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W powiecie nowotomyskim program pilotażowy realizowany był w 3 placówkach wychowania przedszkolnego (7%).

**4. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.** Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy na temat negatywnych skutków czynnego i biernego palenia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Program adresowany był do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

**W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce realizowane były następujące programy edukacyjne oraz kampanie społeczne:**

- Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Program skierowany był do dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 20 placówkach wychowania przedszkolnego (39%).
- Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”. Program skierowany został do uczniów klas IV. Realizowany był w 10 szkołach podstawowych (34%).
- konkurs dla uczniów klas V szkół podstawowych „Palić, nie palić – oto jest pytanie” na apel pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie”. Do udziału w konkursie zgłosiła się 1 szkoła podstawowych z terenu powiatu nowotomyskiego.
- W ramach edukacji antynikotynowej zorganizowano spotkanie informacyjno-edukacyjne dla młodzieży klas VI-VIII Szkoły Podstawowej w Miedzichowie na temat: „Negatywne skutki palenia papierosów i e-papierosów”, liczba uczestników 30 osób.



*Szkoła Podstawowa w Miedzichowie*

- **Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada)**, w ramach obchodów na stronie internetowej tutejszej stacji zamieszczono materiały edukacyjne na temat szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów.



**5. Profilaktyczny program przeciwdziałaniu uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.** W ramach ww. projektu realizowany był program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” adresowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych. Celem programu była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania alkoholu, tytoniu i substancji psychoaktywnych. VII edycja programu realizowana był w 9 typach szkół ponadpodstawowych.

**6. Profilaktyka HIV/AIDS.** Państwowa Inspekcja Sanitarna włączyła się w realizację Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. W ramach ww. programu zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- akcja „Bezpieczne Walentynki”. W ramach akcji zorganizowano 1 spotkanie informacyjno-edukacyjne dla uczniów Szkoły Branżowej I Stopnia w Chraplewie, oraz 1 spotkanie informacyjno-edukacyjne z przedstawicielem KPP w Nowym Tomysłu dla uczestników obozu sportowego w Zbąszyniu, w których łącznie uczestniczyły 42 osoby.



*Szkoła Branżowa I Stopnia w Chraplewie*





*Obóz sportowy w Zbąszyniu*

- Z okazji obchodów Światowego Dnia Aids zorganizowano:

- w ramach obchodów na stronie internetowej tutejszej stacji zamieszczono materiały edukacyjne na temat profilaktyki HIV/Aids i chorób przenoszonych drogą płciową.

**7. Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.** W 2020 r. działalność oświatowa w zakresie profilaktyki uzależnień została ograniczona z powodu pandemii koronawirusa do dystrybucja materiałów edukacyjnych (ulotek) przy współpracy ze Stanowiskiem Pracy ds. Higieny Pracy. Dystrybucja miała miejsce w zakładach pracy na terenie powiatu nowotomyskiego.

**8. Światowy Dzień Zdrowia** obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia z okazji rocznicy powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W 2020 roku ze względu na pandemię koronawirusa Biuro Światowej Organizacji Zdrowia nie wskazało rekomendacji dla upamiętnienia Światowego Dnia Zdrowia. Jego tematem było docenienie pracy pielęgniarek i położnych w aspekcie aktualnej pandemii koronawirusa. Dodatkowo WHO opublikowało (po raz pierwszy) raport o stanie pielęgniarstwa na świecie.

**9. Inne przedsięwzięcia.**

- **Program „Wybierz życie – pierwszy krok”** – profilaktyka raka szyjki macicy. Program realizowany był w 5 szkołach ponadpodstawowych. Realizatorami programu byli koordynatorzy

ds. wychowania zdrowotnego, pedagodzy szkolni oraz pracownicy służby zdrowia. Każda placówka otrzymała materiały edukacyjne.

- **Profilaktyka chorób zakaźnych.** Zorganizowano spotkanie informacyjno-edukacyjne wraz z dystrybucją materiałów edukacyjnych na temat „Grypa czy przeziębienie” oraz „Profilaktyki Chorób Odkleszczowych” dla seniorów w Bibliotece Publicznej w Miedzichowie. Liczba uczestników 10 osób.



*Biblioteka Publiczna w Miedzichowie – spotkanie z seniorami*

- **Profilaktyka wszawicy:** zamieszczono na stronie internetowej Stacji materiały edukacyjne odnośnie profilaktyki wszawicy.

- **Akcja „Bezpieczne lato 2020”:** w ramach akcji z powodu pandemii koronawirusa działania oświatowe ograniczone zostały tylko do dystrybucji materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) na obozach sportowych, koloniach i półkoloniach na terenie powiatu nowotomyskiego przy współpracy ze Stanowiskiem Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki palenia tytoniu, profilaktyka używania środków zastępczych „dopalaczy” i narkotyków, profilaktyki chorób odkleszczowych.

## **IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny**

W 2020 roku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodniono 22 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 2 projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wydano 22 opinie sanitarne uzgadniające zakres i stopień szczególności informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Tutejszy organ uczestniczył w procedurze przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko: wydano 50 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu; wydano 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W procesie inwestycyjnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu zaopiniował 5 dokumentacji projektowych. Na wniosek poszczególnych jednostek inwestycyjnych uczestniczących w odbiorach końcowych obiektów, wydano:

- 24 opinie sanitarne dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego,
- **1 decyzję** wnoszącą sprzeciw - nie odebranie obiektu budowlanego, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego.

Ponadto:

- zajęto 38 stanowisk (w formie pisma/opinii) w innych sprawach dotyczących m.in. podtrzymania stanowisk, braku podstaw do zajmowania stanowisk, przekazania spraw zgodnie z kompetencją, dotyczące zapytań od inwestorów, bądź innych organów,
- wydano 25 zawiadomień o braku sprzeciwu dla obiektów budowlanych (milczące zgody),
- wydano 38 decyzji administracyjnych, w tym: decyzje umarzające postępowanie, ustalające obowiązek uiszczenia opłaty.

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2020 r. dokonano 31 kontroli obiektów.

## **Podsumowanie**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu w roku 2020 w związku z ogłoszeniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przede wszystkim prowadził szereg działań oraz realizował wiele istotnych zadań w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie Powiatu Nowotomyskiego. W związku z powyższym wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Nowym Tomysłu byli zaangażowani w ww. działania zarówno w godzinach

pracy Stacji jak również po godzinach pracy, w tym w dni wolne od pracy i święta. W razie konieczności działania były podejmowane i wykonywane przez pracowników 24 godziny na dobę.

Prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgonów z ich powodu wśród mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

W przypadku większości jednostek chorobowych zapadalność utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku 2019 lub była niższa.

Kontynuowano działania w ramach nadzoru nad grypą opartego na programie SENTINEL, którego głównym celem jest pobieranie od pacjentów podejrzanych o zachorowanie na gripę materiału do badań wirusologicznych.

W omawianym okresie nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu objęto 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 5 indywidualnych ujęć wody. Główną przyczyną kwestionowania jakości wody z wodociągów były krótkotrwałe przekroczenia parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych. Wskaźniki te nie zagrażały jednak bezpośrednio zdrowiu konsumentów. W przypadku zaistniałych przekroczeń, producenci wody podejmowali działania mające na celu doprowadzenie jakości wody do obowiązujących wymagań dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

Stwierdzono, że w skontrolowanych zakładach pracy nadal najwięcej osób pracowało w warunkach narażenia na hałas – 249 pracowników. W większości przypadków przekroczenia czynników szkodliwych występowały w przemyśle drzewnym i metalowym.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli placówek oświatowo – wychowawczych oraz placówek wypoczynku w 2020 r. stwierdzono, iż:

- w dalszym ciągu w 1 placówce funkcjonują sanitariaty zewnętrzne;
- w 1 placówce nie są zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych;
- wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze zapewniają uczniom możliwość korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych;
- 1 placówka przedszkolna wchodząca w skład zespołu posiada część mebli zakupionych po 1997 r. bez certyfikatów bezpieczeństwa;
- w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii oraz w rozkładzie zajęć lekcyjnych nie wykazano nieprawidłowości;

- 14,88% uczniów korzystających z obiadów, korzystało z posiłków dofinansowanych;
- placówki nie posiadają przeterminowanych niebezpiecznych preparatów/substancji chemicznych.

Obiekty nauczania i wychowania są systematycznie modernizowane i utrzymane na odpowiednim poziomie sanitarno – higienicznym.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności należy kontynuować nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),
- prawidłowego znakowania wyrobów w tym składnikami alergennymi oraz informacji o wartości odżywczej,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych.

Działalność oświatowo-zdrowotna skierowana była do ogółu społeczeństwa powiatu nowotomyskiego ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży wszystkich typów placówek oświatowo-wychowawczych.

Do realizacji programów edukacyjnych, akcji zdrowotnych, kampanii informacyjnych wykorzystywane były różne formy i metody: szkolenia, narady, konkursy, warsztaty itp. Do działań włączyli się partnerzy m.in. Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu, urzędy poszczególnych gmin, placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu nowotomyskiego, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu, lokalne media, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomyślu, placówki służby zdrowia, Ww. instytucje wspierały podejmowane przedsięwzięcia finansowo, merytorycznie oraz organizacyjnie.

Realizowane działania na rzecz ochrony zdrowia przyczyniły się do kształtowania właściwych postaw, nawyków i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizował ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie pod względem higieniczno-zdrowotnym projektów planów zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięć przed wydaniem

decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, odbiorów obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.